

Бурят ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй орган

№ 146 (9285)

ИЮНИН

21

ВТОРНИК

1960 он

Сэн 20 мүнгэн

ИВОЛГЫНХИДАЙ УРЯА ХАА ХААНАГҮЙ ДЭМЖЭЭ! ҮБНЭ ХУРЯАЛГЫН ЭХИЛТЭР ЭХЭ ХОНИН БҮРИДЭ НЭГЭ ЦЕНТНЕРНЭЭ БАГА БЭШЭ НАБША НАМАА СУГЛУУЛХА. Энэ хүдэлмэридэ бүхы колхознигууд, совхозуудай, хүдөө нотагуудай ништын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, комсомолшууд, хургуулин хурагшад, пионерүүд олоороо хабаадагты! (1-дэхи нюур).

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указууд (1-дэхи нюур).
Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд «АН-24» самолёт хараа, үзөө (1-дэхи нюур).
Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци

Румынин Хүдэлмэришэдэй партиин гурбадахы съезддэ хабаадалсахаа мордобо (1-дэхи нюур).
Н. С. Хрущев болон Ганын премьер-министр Кваме Нкрума хоёрой айлшалаалсахын урда тээ (1-дэхи нюур).
ПАРТИЙНА АЖАБДИДАЛ: В. Устинов.—Дайшалхы табан зорилго (2-дохи нюур).
Түрэл орон доторнай (2-дохи нюур).
Д. Доржиев.—Яарагүй наа, даараха бшуу (2-дохи нюур).
А. Костеев.—Ламын шажанай харша хархис удха тухай (3-дохи нюур).
Уласхоорондын шэнжэлэл (4-дэхи нюур).
Япон арад түрэл нотагаа аюулнаа абархын түлөө тэмсэхээр, Киси эзэндээ хүндэгүй болоо (4-дэхи нюур).

1960 он социалистическэ хүдөө ажыхын саашанхи амжалтын жэл болог лэ

Июнин 14-һөө 17 хүрэтэр Москвада болоһон хүдөө ажыхын мэргэжлэдэй бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ агрономуудта, зоотехнигүүдтэ, гагсхэмжэлэгшэдтэ, инженерүүдтэ, ветеринарна врачуудта, экономуудта, технигүүдтэ, механигүүдтэ, хүдөө ажыхын бүхы мэргэжэлтэ хандаһан Хандалга абтаһан байгаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, тэрэнэй Центральна Итэдэй бүхы ажал-ябуулга совет арадай энхэ тэнгилэн байдалда, энэй бүхы материална хэрэглэлые гүйсэдөөр хангаха, Совет-Союзай ажалшадай ажабайдалые дэлхэй дээрэ эгээл хүсэд, түр хангаха хэрэгтэ зориулагданхай гэжэ Хандалга соо хэлэгдэнэ. Ал тиимэ энэрхы, найхан зорилгоор Коммунистическэ парти хүдөө ажыхы саашадан хүгжөөхэ зорилгонуудые табяа.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ бүхы эрхэ нүхэсэл манай орондо биир тогтоо. Хүдөө ажыхы эрид шууд хүгжөөхэ зорилгоор ий, правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые удаа дараалан бэелүүлһэнэй ашаар нүүлэй жэлүүдтэ манай ороной хүдөө ажыхы элитэ амжалтануудые туйлаа, түүхэдэ үзэгдөөгүй хурдан түрээр хүгжэжэ байна.

Мүнөө колхозууд болон совхозууд онсо дүй дүршэл, түрүү арга мөүдые үйлдбэрид хэрэглэхэ шадалтай болотороо хүгжэһэн байха гадна, эмхидхэлэй хүдэлмэрини, агротехническэ, зоотехническэ жээ-ябуулгануудые бүхы дээрэнэ — эрдэм ухаанай, түрүүшүүлэй шалтануудые нэгэн доро, хүсэлдөөрнэ хэрэглэхэ, мүн орон доторхи ондоо районуудай байгаалини, экономикын онсо илгануудые удаа абажа, олон түхэлэй оньһото машинануудые нэгэн доро, хүрөөрнэ хэрэглэхэ шадха болоо.

Хүдөө ажыхын үйлдбэрини бүхы халбаринуудые саашадан бүри тэйтгөөр хүгжөөхын тула эрдэм ухаанай заабаряар ажахые эрхилхэ темэ зохёохо, бүхы колхозууд болон совхозуудта яаралтай түргэнөөр иини хэрэглэхэнэй үлүү шухала зорилго хүдөө ажыхын мэргэжэлтэ урда мүнөө байхатуй.

Үйлдбэрини шэнэ, зүб системэдэ шэлжэн ороходоо түбхын түрүүн арга нотагай байгаалини, экономикын өөрсэ илгануудые, ямар нэгэн орна продукция гүрэнэй захилнуудые хараадаа абажа, нотагууд болон совхозуудые холын харааттай, тон тодорхой шэглэлтэй тохо шухала гэжэ хандалга соо тэмдэглэгдэнэ.

Колхозууд болон совхозуудай шухалын шухала зорилго, хүдөө ажыхын үйлдбэрини бүхы халбаринуудай үндэнэ нуури, түшэг тулгуур болохо ороһоо гарья абалгые али болохо аргаараа ехэдхэхэ, арьбадта тухай Хандалга соо онсолон тэмдэглэгдээ.

Гарьян ажал эрхилхэ культура дээшлүүлхэ, хүдөө ажыхын бүхы турануудай тогтууртай, найн ургаса абаха зуураа, түбхын түрүүн ноз, совхозуудай полинуудые жэшээтэ найн гуримтай болгохо шухала.

Тэрэшлэн газарай нураха, эблэрхэ гэхэ ээргын ушарлануудтай гэхэ, наг шэбхэ суглуулха, найнаар хадагалха болон хаһа саг соонь мнууд дээрэ гаргахы, эрхим шанартай үрһөөр тарилга хэхэ шухала Хандалга соо заагдана. Мяха, нү болон мал ажалай бусад продуктуудые үйлдбэрилхэ долоон жэлэй түсэб болзорһоон урид дүүрэн, үлүүлэн дүүргэхын тула шэнэ нөөсэ, хүсэ, резервүүдые олохо он тэдэниие али болохо аргаараа хэрэглэхэ, бүхы малай тоо толгой шоруулха, тэдэнэй ашаг шэмэ дээшлүүлхэ, түхэрэн жэлдэ хүрэхэ эл бэлдэхэ хэрэгтэй. Тинхэдээл кукуруза ехээр тариха, найнаар суглуулха шухала болоно.

Ажахынуудта табигдан технологическа картануудай үндэнөөр бүхы хүдөө ажыхын культурануудые тариха, харууналха, ургуулха, хурааха он малай фермүүдэй хүдэлмэри бутлынь, нэгэн доро алибаа арһы оньһожоруулхын, колхоз, совхоз бүхэнэй хүдэлмэри хүсэдөөр дожоруулхын түлөө тэмсэхэ шухала гэжэ Хандалга соо хэлэгдэнэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад хүдөө ажыхын бүхы мэргэжэлтэды үйлдбэрини шадарм, бэрхэ эмхидхэгшэд болохы, эсшэ сусашагүйгөөр алаха, баян ургаса хураахы, ороһоо, хартаабаха, овошы, цок, сахарай свёкло, лён болон хүдөө ажыхын бусад культурануудай таса дээшлүүлхы, тэдэниие бүри ехээр абахы, мүн мяха, нү, нооһо он мал ажалай бусад продуктуудые саашадан улам ехээр үйлдбэхы уряалаа.

1960 он социалистическэ хүдөө ажыхын саашанхи амжалта, илалтын болог лэ.

(ТАСС).

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указ Хорин аймагай „Победа“ колхозой наалишан В. Афанасьева БурАССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Ништын мал ажал дээрэ олон аймагай „Победа“ колхозой наалишан Афанасьева Агния Васильевна Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан. 1960 оной июнин 20.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Указ Сторгодеждын Бурядай базые эрхилэгшэ Р. С. Южук гэгшые Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын худалдаа наймаа-торгодеждын системэдэ олон туршдаа найнаар хүдэлхэ түлөө, түрһөөр 50 наһа гүйтэйнэ дашарамдуулан, Ростагоргодеждын Бурядай базые эрхилэгшэ Южук Роза Семеновна Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан. 1960 оной июнин 20.

Иволгынхидай урьяа хаа хаанагүй дэмжэе!

Үбнэ хуряалгын эхилтэр эхэ хонин бүридэ нэгэ центнернээ бага бэшэ набша намаа суглуулха

Энэ хүдэлмэридэ бүхы колхознигууд, совхозуудай, хүдөө нотагуудай ништын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, комсомолшууд, хургуулин хурагшад, пионерүүд олоороо хабаадагты!

Дайшалхы арбан үдэр соносхогдобо

ХЭРЭН. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозууд, совхоз жэлһээ жэл бүри набшаһата тэжээл ехээр бэлдэжэ абадаг заншалтай. Нёдондо 3 мянга гаран тонно набша намаа суглуулгажа, малай үбэлжэхэ газарта хадагалалдан байгаа.

Мүнөө жэлдэ эндэхы колхозууд, Саяанай совхоз хонин бүридөө нэгэ центнернээ бага бэшэ набшаһата тэжээл бэлдэхэе абаха гэжэ шийдээд, энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр эхилбэ. Табадахы үдэрөө шугы бургаанан соогуур хүнүүдэй хүчүн дуунууд эдэлжэ, тэндэнэ набша намаа тэһэн автомашинанууд, ашаанууд ябадаг болонхой.

Ажахы бүхэндэ энэ витамин ехэтэй тэжээл суглуулха хүдэлмэридэ тусхай бригаданууд эмхидхэгдээ. Тэрэнэй хажуугаар малшан бүхэн энэ хүдэлмэридэ эдлэхитэйгээр хабаадана. Илангаяа хонишод оролдосотойгоор ажаллана. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой наалин гүүртн малшад 15 тонно набшаһата тэжээл бэлдэхэ гэжэ шийдээд, түрүүшын 2 үдэрэй туршдаа 3 тонно суглуудаа. Эднэр набша намаагаа үблэ, хабарай сагта тугал, буруунуудтаа эдлуулдаг заншалтай.

Аймаг дотор набшаһата тэжээл суглуулха хүдэлмэридэ мүнөө 200 гаран хүн, хэдэн автомашина, мори унаа табигданхай. Набша намаа бэлдэхэ түсэбөө үбнэ хуряалгын эхилтэр гэхэ гү, али июнин 1 болотор дүүргэхэ зорилгоор аймаг дотор дайшалхы арбан хоног соносхогдобо.

Набша намаа суглуулха хүдэлмэридэ аймагай эмхи зургаанууд, промышленна предприятинууд, хургуулин хурагшад эдлэхы үүсхэлтэйгээр хабаадана. Илангаяа «Скотимпорт» конторын коллектив, эд хэрэглэгшэдэй аймагай союзай, хэлхэ холбооной конторынхид, промкомбинадай хүдэлмэришэд, Хэрэнэй дунда хургуулин хурагшад шэфтэе абаһан колхозуудтаа, Саяанай совхоздо ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Июньин 18-най үдэр набшаһата тэжээл суглуулха өскресник аймаг дотор эмхитэйгээр үргэрнэ.

Е. Митахинов.

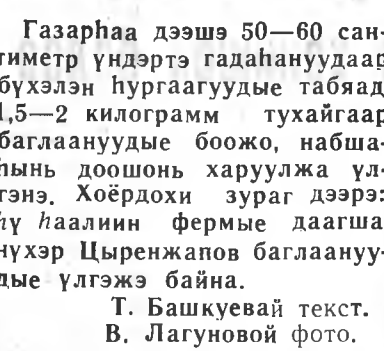
Үүсхэл гаргаһан колхоздо

Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозойхид хурьгатай хонин бүхэндэ центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэ зорилго табяад, үүсхэлемнай дэмжыт гэжэ республикын колхоз, совхозуудай малшадта тусхай бэшгээг хандаһан байна.

Набшаһата тэжээл бэлдэхэ шухала хэрэгтэ хүн бүхэн хабаадаха ёһотой гээд тэндэ шийдхэгдэнхэй. Тингэжэ өөһэд өөһэдынгөө гол хүдэлмэри хэжэ байхынгаа забнарта колхозой фермэ, бригада, звенонуудай гэшүүд набшаһата тэжээл бэлдэлсэхэ болоо һэн. Ноль гэжэ газарта байрлаһан гүүртн наалишад, малшад үбэлдөө түлхэ түлээгээ бэлдэжэ байбашы, арга боломжо соогоо набшаһата тэжээл бэлдэжэ ороо юм.

Набшаһата тэжээл гэшэмнай витамин элбэгтэй ха юм. Хатаагдаһан килограмм набшаһанда 37 грамм белок, тэжээлэй 0,63 единице байдаг. Харин үбнэ ногоондо хурьггүй бага белок, тэжээлэй единице байна ха юм,—гэжэ тус фермын наалишад хөөрөлдэнэ. Нэгэдэхы зураг дээрэ: фермын наалишад набшаһата тэжээл бэлдэжэ байна.

Газарһаа дээшэ 50—60 сантиметр үндэтэ гадаһануудар бүхэлэн хургагуудые табяад, 1,5—2 килограмм тухайгаар баглаануудые боожо, набшаһаны доошонь харуулжа үлгэнэ. Хоёрдохы зураг дээрэ: нү наалин фермые даагша нүхэр Цыренжапов баглаануудые үлгэжэ байна.

Т. Башкуевай текст.
В. Лагуновой фото.

Арба мянгаад центнер болгохо

Витамин ехэтэй набшаһата тэжээл элбэгтэй бэлдэжэ абаха тушаа Иволгын «Коммунизм» колхозойхид найшаалта үүсхэлые Кабанскын аймагай ажалшад халуунаар дэмжээ.

Тэндэхы ажахынууд хамта дээрээ 10 мянга гаран центнер набшаһата тэжээл бэлдэхээр шийдээ. Энэнь нёдондо жэлэйхнээ 3 мянган центнерээр ехэ болно.

Саг болзор соонь, найн шанартай набшаһата тэжээл бэлдэхэ абахын зорилгоор хаа хаанагүй тэрэниие хатааха, хадагалха газар бэлдэгдэжэ байна.

Аймагай бүхы эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, хургуулинуудай хурагша бүхэн набшаһата тэжээл бэлдэлсэхэнэ.

М. Хандажапов.

Баян ургаса—бидэнэй гарта

(Торик аймагай „Улаан Бургамай“ колхозой трикторист Б. С. ЦЫБИКОВЭЙ хөөрөнһөө)

Оньһото техникын хойноһоо оролдосотой найнаар харууналжа, тэрэниие дүүрэн хүсөөрнэ хэрэглэхэ шадаа наа, тарилга, хуряалга, бусадшы ажалда амжалта туйлагдаг ха юм. Энэниие өөрынгөө олон жэлэй дүршэл дээрһэнэ найн мэддэг болонхой.

Би «ДТ-54» маркын трактораар нёдондо жэлдэ 1200 гектар зөөлөн хахалалга хээ һэм. Жэшээр, газар хахалхадаа халаан соогоо 7 гектар нормын орондо үдэр бүри 10—11 га хахалдаг байгаа. Мүн намтай сугтаа хүдэлдэг тракторист Базар Сукуев баһал найн үрэ дүн туйлана.

Бидэнэр энэ жэлдэ тус бүридөө 1500 гектар зөөлөн хахалалга хээ зорилготойбай. Абаһан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ байхадби.

Энэ жэлдэ колхознай бүхы орооло тарьяага хэрэглүүлэн нарин зуруудтайгаар тарьяа. Манай агрегат үдэртөө 30 га тарихын орондо заримдаа 50—60 гектарта хүргэдэг һэн. Ингэжэ бүгээс ехэтэйгээр ажаллажа, агротехническэ боғони болзорто 1200 гектар газарта эртн тарилга хэжэ дүүргэһэн байнабди.

Баян ургасын хуби заяан биде, механизаторууднаа сүм дудыдаг бшуу. Тинмэлэ оньһото техникыгээ хүсые дүүрэнэр хэрэглэхэ хүсэлэнтэйбай.

Н. Хазаргев бэшэжэ абаба.

Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд „АН-24“ самолёт хараа, үзөө

Июнин 18-най үдлөөгүүр СССР-эй Министруудэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев «АН-24» гэжэ хоёр мотортой турбовинтовой шэнэ пассажирска самолёт хараа, үзөө. Тэрэ лайнер орон доторхи агаарай замуудаар хүн зоние зөөхөөр бүтээгдэнхэй. Тэрэ самолёт 42 хуниен нуулгаад, 500 шахуу километр час соо нилдэхэ шадалтай.

Н. С. Хрущевтой хамта нүхэд

А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, СССР-эй Министруудэй Сөвөдэй Түрүүлэгшын орлогшоно А. Ф. Засядко, В. Н. Новиков, Д. Ф. Устинов гэгшэд самолёт харалсаа, үзлэсөө. (ТАСС).

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци Румынин Хүдэлмэришэдэй партиин гурбадахы съезддэ хабаадалсаха мордобо

КПСС-эй Центральна Комитетэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхы Секретарь Н. С. Хрущев толгойлогшотой Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци Румынин Хүдэлмэришэдэй партиин гурбадахы съезддэ хабаадалсаха июнин 18-да Бухарест мордобо. Тэрэ делегацида КПСС-эй Центральна Комитетэй Президиумэй гэшүүн, Украинин компартиин ЦК-гэй нэгэдэхы секретарь Н. В. Подгорный, КПСС-эй Центральна Комитетэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюорогой гэшүүн П. Н. Поспелов, КПСС-эй Центральна Комитетэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй таһагые даагша Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гэй таһагые даагша Ю. В. Андропов, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссин гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй таһагые

даагша Л. Ф. Ильичев, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссин гэшүүн, «Правда» газетын главна редактор П. А. Сатюков, мүн Румынин Арадай Республикада байдаг совет элшэн сайд А. А. Епишев оролсоно.

Нүхэд А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, Д. С. Полянский, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, КПСС-эй Центральна Комитетэй гэшүүн, Москвагай областин болон Москва городской партиинэй организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, мүн Советскэ Союзда байдаг Румынин Арадай Республикы хэрэгүүдые шийдэхэ саг зурын эрхэтэ В. Стаң болон посольствын хүдэлмэрилэгшэд Внуковска аэродром дээрһэнэ делегацие үзлэсөө. (ТАСС).

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци Бухарест ербэ

БУХАРЕСТ, июнин 18. (ТАСС). КПСС-эй Центральна Комитетэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхы Секретарь Н. С. Хрущев толгойлогшотой Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци мүнөөдэр, Румынин Хүдэлмэришэдэй партиин съездын эхилтээр гурбадахы үдэртэнэ Бухарест ерээ.

РРП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхы Секретарь Г. Георгиу-деж толгойлогшотой Румынин Хүдэлмэришэдэй партиин Центральна Комитетэй политбюорогой гэшүүн, Румынин Министруудэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ Киву Стойка толгойлогшотой правительствын гэшүүн, Румынин ништын болой ажалшадай олон тооту түлөөлэгшэд Бэняса аэродром дээрэ делегацие угтаа.

Румын, совет сэрэгшэдэй дурасхаалда веногууд табигдаба

БУХАРЕСТ, июнин 18. ТАСС-эй тусхай корреспондент Д. Бочаров ингэжэ мэдээсэе: Румынин Хүдэлмэришэдэй партиин гурбадахы съезддэ хабаадалсаха ерлэн КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхы Секретарь Н. С. Хрущев толгойтой КПСС-эй делегаци мүнөөдэр удын хойно фашизмын дарлалд веногууд табигдаа.

таһаа эхэ ороноо сүлөөлхэ тэмсэлдэ унаһан Румынин Армиин баатар байлдаашадай дурасхаалда бодхоогдоһон хүшөө-дурасхаалай табсан дээрэ веногуудые табяа. Нүүлээрн аха дүү румын арадые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ унаһан совет сэрэгшэдэй дурасхаалда хүшөөд веногууд табигдаа.

Н. С. Хрущев болон Ганын премьер-министр Кваме Нкрума хоёрой айлшалаалсахын урда тээ

Эльгэһэн уряалынь Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай Министруудэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой хүндэтгөөр хүлээн абаһанайн харюуда Ганын премьер-министр доктор Кваме Нкрума Советскэ Союзар айлшалха уряал хүлээн абаа. Советскэ Союзда айлшалһан парламентын делегацие толгойлогшоор наяхан ябахы үсдөө парламентын гэшүүн Коджа Ботсоно Ганын правитель-

ствын уряалые Н. С. Хрущевто дамжуулан байгаа. Айлшалаалсаха болзор мүнөөдөө эли болоодуй. Айлшалаалсаха түсэбэй тодорхой болоной нүүлээр Н. С. Хрущев Кваме Нкрума хоёрой айлшалаалсаха болзор тухай хожом мэдээсэгдэхэ.

Советскэ правительствын даалгабаряар Ганада байдаг совет элшэн сайд К. Нкрумада уряал дамжуулан байгаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Дайшалхы табан зорилго

Тунхэнэй аймагай «Искра» колхозой 1-дэхй отделениин парт...

1959—60 оной үбэлжэлгыс эмхитэй найнаар үнгэргэхын тула ком...

ВЛКСМ-эй гэгшүүн Сергей Самбуев мал адуулагша болгогдож...

Отделениин соведтэй хамта тэндхи партиийн организацин ма...

Парторганизациин ходо нямэ ажал ябуулһанай ашаар тус отделе...

Мүрүсөөнэй дүшүүд партийна суглаанууд дээрэ, отделениин парти...

Энэ парторганизаци ганса мал ажалар хизаарлагдугүй, мүн кол...

Механизатор байһанаа хонишон болоо

Манай колхоздо механизаторнууд олон аад, харин фермэ, гүүр...

Тэрэ гэнэһнээ хойшо табан жэл үнгэрөө. Малай тоо толгой олошор...

Нээрээшлэе, түрүүшээр фермэдэ ажаллахан хүшэрлэж байгаа. Ком...

Мүнөө нүхэр Тетерин хонишондой бригадыс толгойлоно. Коммунисты...

Псковско область, Гахайшан А. Е. Швалева эрхэмээр ажаллана. Тэрэ га...

гажа байдаг. Хабарай тарилгада бэлдэхэл, тарилгаа саг болзор...

Социалистическэ мүрүсөө үргэн далайсатайгаар, үрэ ехэтэйгээр...

Отделениин парторганизаци, тэрэпэй секретарь нүхэр Л. А. Юшев...

«Дайшалхы хуудаһа» гаргах, үдэр үдэрэй гол шухала асууда...

Парторганизациин ходо нямэ ажал ябуулһанай ашаар тус отделе...

«Искра» колхозой энэ отделениинхидэй абайан уялгаа амжал...

В. Устинов. КПСС-эй Тунхэнэй райкомой эмхидхэлэй таһагай инструктор.

Л. Луговской.

га абанхай. Тэдэнэр энэ уялгаа нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэхэ гэжэ...

Комсомол басагад Дуся Тетерина, Дуся Чеусова аха нүхэдэйнгөө...

Манайхид абайан уялгаа дүүргэжэ шадахал байха. Бидээр коммунистическэ...

Хэнэйшье мэлдээр, жэлһээ жэлдэ улам үдэжэ байгаа адууһа мал...

Яруунада адууһа мал да дулаан, хайн байра олоор барилга худэлмэ...

Хэнэйшье мэлдээр, жэлһээ жэлдэ улам үдэжэ байгаа адууһа мал...

Гэхэтэй хамта, Яруунын аймагта малай байрын барилгада бодото ан...

бүхэндэ түхэрэн жэлдэ худэлхэ барилгын бригаданууд эмхидхэнхэй нэрэтэй. Тедэ тэдэнх...

«Дайшалхы хуудаһа» гаргах, үдэр үдэрэй гол шухала асууда...

СССР-эй Верховно Советей 5-дахй сессид дээрэ хэзэн элидхэд соогоо...

Зүүрөө совхоз гэшэ абалаа имагтал зүбөөр эмхидхэхэ, ажахын тоосоо...

Мүн манай республиканы 22 совхоз бии. Хүдөө ажайһанаа абтадаг тарья талха, һу, мяха...

1959 ондо республиканы совхозууд мүү бэшээр хүдэлөө. Хуушан долоон...

Гэхэтэй хамта олохон совхозууд бага хүсэ, зөөри гаргажа, иланганя...

Байгаалин эрхэ байдлаар адлирхуу зарим хүршэ совхозуудтай манай абтадаг продуктуудайнх үнэ...

Хэрбээ үнэрэгшэ жэлдэ республиканы совхозуудай ноононой өөрһын үнэ сэнгэе...

Саашада ажахын тоосоо совхозуудта нэбтэрүүлхэ явадал ажахыгаа зүбөөр, бодомжотойгоор хү...

Яараагүй хаа, даараха бшуу

хэрэгсэлэй материалнуудыс хаа сагтань бэлдэжэ хүшээрэнгүй, тэрэһнээ боложо, олонхи барилга...

Яруунада адууһа мал да дулаан, хайн байра олоор барилга худэлмэ...

«Знамя» колхоз (түрүүлэгшэ нүхэр Фомин) хонидой, үхэр, шубуудай байрануудыс нэдондо...

Аймгүйсэдкомой барилгын таһаг (даагшан нүхэр Семченков) колхозуудар малай байрын барилгыс...

Эдэ бүгэдэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, эндэхи ажахынудай байрын барилгада бодото анхарал хандуулдаггүйе эли тодоор гэршэлнэ.

Д. Доржиев.

Ажахын тоосоон лэ—алмалта, арбалалта хэхэ арга нүхэсэл мүн

тэлбэрлэхэ арга олгоно. Мүнөө үдэ совхоз бүхэнэй өөргөөгөө хангажа...

нүүдэе, мүн бүхэ отарануудаа энэ оной июлийн 1-нээ эхилжэ ажахын тоосоондо оруулхаар хараална.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Гэхэтэй хамта олохон совхозууд бага хүсэ, зөөри гаргажа, иланганя мал ажалай продуктуудай үнэ сэн саашада...

Энэ жэлдэ республиканы совхозууд бүхидөө орохо зэргэтэй. Энэ талаар Бичурын, Борьёгой совхозууд зарим тэдэ бэлдэхэлэй хүдэлмэри...

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хэрбээ үнэрэгшэ жэлдэ республиканы совхозуудай ноононой өөрһын үнэ сэнгэе угайлдаа сэлэнгынхидэйшье хэмжээндэ хүргэһэн байгаа һаань, бүхидөө 2 миллион 700 түхэрэгшэ үлүү олоо доход абтаха байгаа бшуу.

Түрэл орон доторнай

Молдавин ССР. Котовско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэгшүүд хада, ташалан газарнуудыс элдүүлжэ, 370 гектар газарта...

БЕЛОЯРСКИЙН АТОМНА СТАНЦИ

УРАЛ. И. В. Курчатовай нэрэмжэтэ Белооярскийн атомна станциин барилга түлэг дундаа. Атомна станциин зүрхэн гэжэ нэрлэгдэдэг реакторна отделе...

ГАЗАР ДОРО ГАЗ ХАДАГАЛНА

Совет эрдэмтэд газар доро газ хадгалха арга метод олоо. Газар руу хэдэн арбаад миллион кубометр газ үлэжэ оруулха арга бии. Имагтал уһалт газарта газ хадгалха болохо. Газар доро оронон газ үһе түрхэхэ, байһан зайһе ээлхэ.

ТУРҮУШЫН ЭЛЕКТРОПӨЭЗД

РИГА. Слока Рига хоёрой хоорондохой түмэр замда «ЭР-1» гэжэ электростанцид туршагдажа байна. Тэрэ поездыс имагтал автомадууд жоолодоно. Манай орон дотор эгээл түрүүн бүтэглэгдэн тэрэ поездыс машинистын бүхы хүдэлмэри электрон-тоололгын машина хэнэ.

ШАХТЕР БҮХЭН БАРАДАА 83 ТОННО НУУРЭЭ МАЛТАНА

КАРАГАНДА. Кировэй нэрэмжэтэ шахтын хүдэлмэришэд Карагандан шахтануудта урдань үзэдоггүй ехэ амжалта туйлаба. Май һара соо тэрэ шахтын малтан нүүршэ хүдэлхэн хүн бүхэндэ ху...

8 МИЛЛИОН СПОРТСМЕН

Баяхан Москвада хайн дурацай спортивна бүлгэмүүдэй Бүхэсоонон Советэй пленум болоо.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

Хуушан долоон совхозуудһа «Эрдэм», Бичурын, Сэлэнгын совхозууд ажал хүдэлмэрэс хайнаар эмхидхэжэ, үнэрэгшэ жэлдэ абайан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэе.

СОВЕДУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

СЕССИИН ҮЗЭМЖЭДЭ — ҮААЛИШАНАЙ ДҮРШЭЛ

Наяхан КПСС-эй Иволгын райком-ой зүблөөнэй зал соо хүн зон олоо-роо нуужа байгаа хэн. Эндэ айма-гай зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд-лөө гадна, совхоз, колхозуудай тү-лөөлэгшэд, мүн олон хаалишад бай-гаа. Тэднэй дунда хүдөө ажахын олон мэргэжэлтэд бни.

Эндэ аймагай Соведай ээлжээтэ сесси боложо, «Коммунизм» колхо-зой суута хаалишан, аймагай Сове-дэй депутат Норжомо Абидуевна Пурбуевагай түрүү дүй дүршэл үрбшэн хэлсэгдээ.

Норжомо Абидуевна хорёдо гар-ан жэлэй саана хаалишан болоһон намтартай. Энэ хугасаа соо Норжо-мо Абидуевна хэдэн зуугаад цент-нер һу, хэды олон толгой мал тэ-жээжэ, хэды ехэ мяха гүрэн түрэдөө тушаагаа б?

Байгша ондо Норжомо Абидуев-на социалистическэ ехэ уялга абаа хэн. Хаажа байһан үнээн бүрийнөө 3500 литр һу хааха, мүн толгой бү-рийнөөн тул абаха гэгэн байгаа. Мүнөө социалистическэ уялгаа тэ-рэ хайнаар дүүргэжэ байна. Жэ-шээн, байгша оной түрүүшын квар-талда Норжомо Абидуевна үнээн бүрийнөө 1034 литр һу хаажа, аба-һан уялгаа дүүргэхэ тэвшэн нл-лээдгүй дүтэлүүлэ. Мүн тул абал-гаар һайн амжалта туйлаа.

Сесс дээрэ үгэ хэлэхэдэ, Пурбу-ева олон шэнэ асуудалуудыг та-бийһан байна.

Сесс Норжомо Абидуевнагай дүй дүршэлыг, тэрэнэй шэнэ дуралдал-уудыг аймагайнгаа хаалишад дунда үргэжөөр тарааха гэгэн шийдхээр баталан абаа.

С. Гонсоронов, Иволгын аймагай Соведай гүйсэдкомый секретарь.

Сибирь, Алас Дурна зүг...

(Кяхтын хүдөө ажахын техникум дүүргэгшэд эдэ нотагуудта ошодог болоһон)

Гушаад жэлэй саана, Кяхта го-родой урда захата хоёр дабах шу-луун гэр гансааран ёдойжо нуугша хэн. Мүнөө тэрэ гэрэй хажуугаар хэдэ хэдэн шэнэ барилганууд боло-жо, танигдахаар бэшэ болоо. Энэ хадаа Кяхтын хүдөө ажахын тех-никумэй байранууд гэшэ. Технику-мэй багшанар, хурагшадай өһэн-дын эдбхи оролдогдоор эдэ гэр-нүүд болоо хэн. Мүнөө тус технику-мэй хурагшад хамтын байр, клуб, спортын зал, шунгаха бассейн бо-лон мичуринска садтай. Мүн тех-никумэй газагуур элдэб янзын мо-до нөөг, сэгсэг набшанууд хуулга-

дажа, болбосон түхэлтэй болонхой. Гадна жэл бүри хуралсалай каби-недүүдтэ шэнэ шэнэ хэрэгсэлнүүд нэмэжэ байдаг. Мүнөө техникумэй коллектив өөһэднэгөө хүсөөр бух-галтерин гэр, гараж барижа аша-галтада үгэхэн.

Хурагшанар колхоз, совхозууда үйлдбэрин практикада гаража, тэндэхи уялуурын системэнүүдэй барилгада, хуурин газарнуудыг ба-рижа проектын түсблэлгэдэ хабаа-далсана.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда таарал-дуулан хуралсалайнгаа түсбэ шэ-нэлдэжэ эхилээбди. Техникумэй ба-гшанар хурагшадтаа теоретическэ эрдэм үгэхэһөө гадна, ажал хэжэ дадаха хэрэгтэ гол анхаралаа та-бидаг. Гидрометеорология, газар зүбөөр ашаглалгын отделенинүүдэй хурагшад гол мэргэжэлнэ гадна, машина жолоодожо шадхаа мэргэ-жэлтэй болодог. Хуралсалай шэнэ жэлнээ эхилжэ, хурагшад хурал-салай түсбэ эхээр хубилха байна.

Хэрбээ урдан техникум республи-кынгаа колхоз, совхозууда хүдөө ажахын мэргэжэлтэдыг бэлдхэдэг наа, энэ жэлнээ эхилжэ Сибир-ин, Алас Дурна зүгэй болон бу-сад хизаар, республикануудта тэд-нинэ элбгээдэг болоһонхой. Мүнөө техникумэй гурбан отделенинүүдтэ 120 хүн абтаха. Мүн далаад гаран хүн зоочноор хураха байна. Техни-кумдэ 7 класс дүүргэгшэд абтаха юм. Хураха дуратайшуудай шал-галтаа хайнаар барихын тула техникумэй дэргэдэ нэгэ нарын бэ-лэдхэлэй курс нээгдэхэ.

Техникум дүүргэхөө байһан ма-най хурагшад нахан Братска ГЭС-эй барилга дээрэ практиккаа үнгэр-гөөд, мүнөө дипломно хүдэлмэрээ бэшэжэ байна. Шэнэ эмхидхэгдэ-һэн совхозуудта тэдэнэр гаража хү-дэлхэ юм.

Э. Вельвер, хүдөө ажахын техникумэй директор.

Р. Цымпилов, Кяхта.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Дунда Бүхэн-дэй 2-дох комплексно бригадын-хид хонидо хайнаар хайшалажа байна. Эндэ хайшалагдааар Клав-дия Батышева, Галина Шергина болон бусад хүдэлмэрлэнэ. Зураг дээрэ: Клавдия Батышева хонн хайшалажа байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Оёжо хураха хэн арсахаб

Залуу эхэнэр гү, али үхибүүдэй эхэ бүлгэнэйнгөө түрүүшын хэрэг-лэлэй шухала хубсаа өөрөө эсхээд, оёжо хуухаяа хүндлшөөхэ аал? Жаахан хүбүүднээ гү, али басаган-даа өөрынгөө гараар бөөдэн тээ-рамжатайхан хубсаа оёжо хуухала эхын энэрхы сэдхэхэдэ ямар зохид байха гэшэб!

Хубсаа эсхэжэ оёхо, үнгэ бү-рин утаһан ниндэнүүдээр гоё зу-рагуудыг угалзатуулан логшожо хураха кружогой хүдэлмэри соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрин нэгэ формо болоно. Манай Октябрьска Культу-рын байшангай дэргэдэ эсхээд, оёжо хураха кружок 1958 ондо эм-хидхэгдэн байгаа. Кружогын хү-

тэлбэрлхөөр оёходоо бэрхэ, энэ ажалда дуратай Прасковья Ивано-вна Лумпова томилогдоо хэн. Тус кружок хүдлээг эхилхээр 2 жэл бо-лошье, 250 эхэнэры өөһэдөө хуб-саа эсхэжэ, оёхо дүршэлтэй бол-гоо. Энэ үе соо гурба дахин бүлгэ эхэнэрүүдыг кружогтоо абаади. Нэгэ бүлгэтнэ 25—30 хүн оролсодог юм. Кружогой тусхай программын ёһоор эхэнэрүүд дотор, гадар, мүн үхибүүдэй элдэб хубсаа өөһэдөө эсхээд оёжо хураана. Манай кружо-го мяханай, хилэмэнэй комбина-та, сэмбын фабрика болон модной заводто хүдэлдэг эхэнэрүүд олоо-роо хурадаг. Программаар хара-

лагдана хуралсалаа дүүргээд, эсхээг, оёхоор һайн мэргэжэлтэй бо-

лоһон эхэнэрүүд городой оёдо-лой мастерскойнуудта орожо хүдэл-дэг болоһонхой.

Хүдэлдэг эхэнэрүүдэй сүлөөтэй сагынь харалсан, кружогой хүдэл-мэри хоёр халаанда үнгэрэгдэнэ. Тинхэднэ хүн хуралсалда гэгээ-лээдэггүй, булта хабаадаха арга-тай байдаг. Нүхэр Лумпова хэ-шээлэйнгээ эхилхэднэ урда гэрэйн-гэ даабаряа эхэнэрүүд ямараар дүүргэгшэ гэжэ ходо шалгана. Зарим нэгэнднэ алдууны заажа үгэдэг.

Даабаряа хайнаар дүүргэгшэднэ ондоо шэнэ темэдэ орологгүй зан-шалтай.

Кружогийхойд материаллаа хай-наар үзэжэ, курсаяа дүүргэхын тула Культурын байшан тусхай таһалга үгэжэ, хэрэгсэлээр дүүрэн хангаа.

Оролдосо ехэтэйгээр шэнэ мэргэ-жэлдэ хуража гарганаһан түлөө Прасковья Ивановна кружок дүүргэгшэд баясхалан хүргэдэг.

Гэхэ зуура, городой клубууд олодо тунһайтэй энэ хүдэлмэрин ёһоор эмхидхэдэггүй байхан гай-халтай. Жэшээн, Серовэй нэрэм-жэтэ Культурын байшангай, уһан замшадай клубай хүдэлмэрилэгшэд нэмэжэ кружок эмхидхэбшье, байр байдалай, оролдолго хандалгын муһаа боложо, тэднэ тэрэ сагтаа таурашо.

Клубуудта эсхээг, оёхо кружогуу-дыг эмхидхэхэ талаар ёһотой анха-рал табихаар бодро бэшэ гү гэжэ Культурын министерствоһэй асууг-дана.

А. Леонова, Октябрьска районой. Культурын байшангай директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оёло ба эсхэлгын кружогы хүтэлбэрлэгшэ П. Лумпова нүхэр Бамажаповайгай хүдэлмэри шалгана байна.

И. ЮРЬЕВЭЙ фото.

Ламын шажанай харша хархис удха тухай

Мухар хүзэг — мунхаг байдалай үлгэдэл

Ламын шажанай номнол соо үгэл гү, али буян тухай, хойто на-андаа зобожо үргэлжлэхэ гү, али шаашааа хубилан түрэхээ, зобохо, мулххаяа болижо, эсэсэй эсэстэ шарлингын жаргал эдлэхэ бай-ганинь хүнэй энэ наһанай ябадал-да, тэрэнэй абари занһаа дул-уудлаха юм гэдэг байна. Хуби заяа-нэй хара хүсэндэ эсэргүүсэнгүй, үгэ туулсатый байха гэгэн буддын ша-жанай номнолыг урда гү, али энэ наһанда сахинан хүн хойто наһан-аа һайн түрэл олохо, нүгэл эхээр өһэн хүн ядаха, тулхыгэ үзэхэ, уу байдалтай байха гэжэ мэтээр аманар мухар хүзэгтэниг мэхэн мунхаруулдаг юм.

Иймэ номнолой ангийн удха үргэдэг үргэнэй эли. Түбэдэй гү, ли Монголой хара, шара феода-лаид шажанай номнолыг баримта-һан тэрэгээр халха хэжэ, харанхы лар, бшэг мэдэхгүй зоние дар-даг мүлжээдэг, «хуби заяанайн» гү, али нэмэл хада, тэсэхэ хэрэгтэй» гэжэ мэтээр хууража, дүра зоргоо-оо аашалдаг байгаа. Христосой ша-жанай ангийн удха тухай хэлэхэ зуу-на, Карл Маркс нигэжэ зааһан йдаг: «Христосой шажанай со-мальной гол ёһоонуд эртэ урда са-йи бооголшогыг зүбтэйдэ тооло-ог, дундада зуунай үсын крепост-ой дарлалтыг магтадаг, шухала олоһон ушарта пролетариадыг тар-лаха ябадал али болохоор хам-галдаг байгаа». Марксын элэ үгэ-үүд ондоо ямаршье шажануудта,

илангаа буддын шажанда, эхээр-лэ бэшэ наа, тинмэл ээргээр хамаа-даха байна.

Хүзэгтэн зонинэ мүлжэжэ ами-дардаг, сэнгэдэг ламанар нимэ бү-тэхгүй ябадалаа балаалан далдал-һын тулада, буддын шажаниг хам-гаалха, бэхжүүлдхын тулада элдэб эсын номнол тараадаг, ламанар гэшэ сэхэ сээр ябадалтай хүнүүд, хүзэгтэн зоний хани нүхэд юм, нир-ваанда хүрэхэ зам заажа шадхаа юм гэдэг байба. Гэхэ зуура ламан-ар нэрэ хүндыг хамгаалха, дэм-жэхэнэ тон бэрхэтэй болоһон бай-ха. Гэр айл болохогүй, зөөри хо-шол суглуулхагүй, хүзэгтэн зонхо алта мунгэ гү, али ондошыг үнэтэ хэрэгсэл абахагүй гэхэ мэтэ дүри-мөө ламанар анханһаа хойшо ходо бэлдэжэ байгаа. Ламанар олонхидоо халихай ябадал гаргадаг, хомхол-зохо сэдхэхээр зөөри суглуулдаг, үнэрхэдөө хүнине тонодог дээрмэ-дэдэг байһанинь бүгэдэндэ мэдээ-жэ.

Хитал түбэд урашуулай олоо бэ-дэржэ зураһан дүрсэнүүдыг «бур-хад» гэшэ гэжэ нэрлээд, мухар хүзэгтэниг мунхаруулха хэрэгсэл болгодог (мянга гаран тинмэ хүрэг зурагууд тараагдаг) байһан юм. Мүн тэрэшлэн хүн зоние хүрдүүл-хэ, мэхэлһын тулада ажалшадай зөөрээр дасан, дугангууд хаа хаа-нгүй баригдада болоһон гэхэ. Ре-волюциин урда тээхи Бурят хизаар-та—36, Тагну Тубада—22, Монгол орондо—1000 шахуу дасан, олон

тоото дугангууд баригдана байха. Багсаамжа мэдэнэй ёһоор, Буря-дай дэбисхэр дээрэ 250 дуган бари-хын тулада 17 миллион алтан ту-хэриг гаргашалагдаһан байгаа. Тэ-рэннээ гадна, дасангуудта байрла-һан ламанарыг тэжээхэ тэдхэхын тула ехэ мунгэ зөөрин гаргашала-даг байһанинь элитэ. Энэ хэрэг-тэ зориулагдажа жэл бүри 11,5 миллион түхэриг татагдадаг байһан гэхэ 1926 ондо тодоруулагдаа бэ-лэй.

Хүзэгтэй зондо нүлөөлэхэ, тэдн-эй сэдхэл бодолыг мунхаруулан тамалжа, дасангууд ба ламанарыг баяжуулха зорилгоор шажанай элдэб янзын найр наалан, үргэл мур-гэл эмхидхэгдэдэг байһан юм. Тэ-лэнэй олонхын анхандаа юрын зо-ной заншалта удрэнүүд байһан аад, буддын шажанай түхэл шэнжэ-тэй боллогдон хубилгагдана бай-даг. Жэшээлэн хэлбэл, «сагаал-ган» гэшэ урда сагта, ламын ша-жанай дэлгэрхэнэ бүри урид, мон-голшуудай намартаа үнэрэгдэг сагаан эдеэнэй найндэр байһан түү-хэтэй. Энэ найр зугаа 13-хад зуун жэлэй үеэр Хитал орондо намар эмхидхэгдэдэг байһан аад, тэндэхи календартай зохилдуулагдан, ха-бартаа тэмдэглэгдэжэ захалһан юм. Ламын календарь—«лит» гэд-дэг хитадайхитай тулалдадаг дээрэннэ, 14-дхи зуун жэлэй үеэр Монгол орондо, удаа тээнэ Бурят нутагта тарһан ламын шажан са-гаалганиг өөрынгөө эрилтэдэ таа-

руулжа, «Будда бурханай арбан хоёр эрди хубилгаан» гэдэгтэ зор-иулан тэмдэглэдэг болоһон бай-гаа. «Сагаалгантай дашарамдуулан дасангуудта хурал мургэл эмхид-хэгдэдэг байба. Тингээд сагаалган, ондоогоор хэлбэл, «сагаан» гү, али «нангин» нара гэдэгшын буддын ша-жанай «сахюуса»—нама бурханда үргэл мургэл хэхэ ябадалаар эхил-дэг гуримтай байгаа. Тэрэнэ «ша-рын шажанай» дайсады «үгы хэ-һэн» ёһололоор дүүрэгдэг, толорхой-лон хэлбэл, хүнэй бөөин дүрсэ тал-хаар бажуужа хээд, тэрэнээ арбан хуби болгон таһара хэршэдэг юм. Гэхэһээ гадна, хүдөө нутагуудаар «сахюуса», «маани», «сангарил» гэхэ мэтэ элдэб янзын үргэл мургэл хэгдэжэ, ороһон мунгэ зөөрин да-сангуудай ба ламанарай олоо оро-шо болодог байба. Бурядай дасан-гуудыг даадаг шэрэгтэнээрэй хүлэ-һэн документнууднээ харахада, ре-волюциин урда тээ тимэ хурал, мургэлнөө жэл бүри 300 мянган ту-хэриг хүртээр олоо доход дасан-гуудта оролог байһан болоно. Тэ-рэннээ гадна, зайгуул ламанар хүзэгтэн зоний үтэй харанхыг хам-баашалан, «хин мори», үрил, пэл-дэн, Энэхдэгнэ асарһан элһэ шор-ой, наба мушэрнүүдыг худалда-жа, хүрэг ехэ мунгэ зөөри суглуул-даг байһанинь элитэ.

Энэ наһанай жаргалһаа арсаха, улад зоний хуули хубин хэрэгүүд-тэ хабаадахагүй сурталтайбди гэд-дэг ламанар Бурят орондо социа-листическэ революциин бөөдүүлэг-дэхэ хэрэгтэ, Совет засагта наад хэхэ, хоро хүргэхэ гэжэ оролдодог байгаа. Жэшээлхэдэ, эндэхи лама-нар буржуазна националистнууд-тай нүхэсэжэ, Японой империалист-

нуудай тухиралгаар революцида эсэргүү «балгалдай хүдэлөө» үүдхэ-һынь зүүн аймагуудай ажалшад мэдэхэ байха. Тэрэндэ хабаадаг-шад Совет засагта эсэргүү «теократ гүрэн» тогтоохомнай гэжэ ашалан юм.

Олон ламанар граждан дайндай үедэ японто ба семеновтоной ёһо-нуулад болоод, революционно ёһо гуримда, улаан сэрэгүүдтэ эсэргүү худал хуурмаг үгэ таража, хүзэг-тэй зондо нүлөөлэхэ ханаатай бай-һан юм. Тинхэнээ гадна гартаа буу барин боложо, Совет засагта эсэ-ргүүсэн тэмээдэг, 30-аад он хүртээр ноёдгаран баяшуулай буһалгаа үү-дхэдэг байгаа.

Гэхэ зуура ламын гү, али ондоо-шы шажанай түлөөлэгшэд Совет засагта эсэргүү биратай хүсэн бэшэ болонхой. Тингэбшье ламанар харша абуулга хэхэ, мухар хүзэг-тэндэ муугаар нүлөөлхээ болбо гэ-жэ ойлгобол, буруу болохо. Ламын шажан хадаа эрдэм ухаанда, арал-та харша, мунхаруулагша хара там-хин зангаараа үлэнэ. Ламын шажан коммунизм байгуулха хэрэгтэ али болохоор наад хэхэ, хүзэгтэн зоние ажал хэрэгшэнь намааруулха, за-лушуул болон үхибүүдэй толгойг шажанай хара манаар балдартуул-ха гэжэ нэдэдэг байна. Хурал, мур-гэл болоходоо, хүзэгтэй хүнүүдыг суртал бололой талаарнэ забхай-руулай төрбүүлхэнэ гадна, колхоз, совхозуудта, хүзэгтэн зондо ехэ гар-за хрихидол ушаруулдаг. Жэшээлэн хэлбэл, Хорин совхозой 6-дахы фермэдэ (Ойбонто нутагта) үбһэ хуралтын үеэр Намжапов, Рад-наев гэдэг ламанар гурбан ообо та-хижа, үлэр бүри 30—50 хүнине хү-дэлмэриһөөнэ наатуулан юм. Гэхэ

зуура, 73 наһатай пенсионер Доржи Дашиев ообо тахилга тухайда нигэ-жэ зөбүүрхэн хөөрһэн байна: «Би-дэнэр өөһэдөөл үхибүүдэ гутаана-бди. Юундэб гэхэдэ, зарим эсэгэ, эхэнүүд үхибүүдыг ообоо абааша-даг, мургэһынь баадхадаг, маани мэгээм уншуулжа хургадаг».

Ламанар элдэб абарал буулгаха мэтээр мунгэ зөөри суглуулдаг. «Зурхайша» ламанар үбшэнэй нууса шалтаганинь таажа хэлэхэдли, ерүүдлэй мүн болохыг уридалһан мэдэхэдли гэхэ мэтээр мухар хү-зэгтэй хүнүүдыг мэхэлдэг. «Эмшэ» ламанар мунгэ абахын баханда орожо, элдэб үбшэ «аргадаг» байба. Тээд үнэндөө тэдэнэр үбшэ-нэй шалтаганинь тодорхойлохоо байтагай, хүнэй бэе махабадай бү-рилдэлыг мэдэхэдгүй байшоо.

Тээд үнэндэ ламанар эрдэм, тех-никын туйлалтануулыг хэмээхэн, нуусаар хэрэглэхэ ханаатай бай-даг. Жэшээнь, ообо тахиха үелөө бороогой орлогыг барометрээр то-дорхойло гэжэ оролддогынь эли-тэ болонхой.

Эдэ баримтануудһаа юун хараг-данаб гэхэдэ, ламанар хадаа мухар хүзэгтэниг урда ба хойто наһан, нү-гэл ба буян гэхэ мэтэ хин юмээр айлгажа, мэхэдэг, олоо орошо оруулыг оролдодог байһаар.

Тинмэлээ эрдэм ухаанай эди шэ-дтэ туйлалтануудыг хүзэгтэн зондо гүнзэггүүр тайлбарһан ойл-гуулха, шажанай номнолой худал хуурмагыг тодоруулан харуулха гэшэ ушар ёһо мэдэхэ хүн бүхэнэй хүндэтэ хэрэг болоно.

А. КОСТЕЕВ, шэнжэлхы ухаанай ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ бүхэсоюзна бүлгэмэй гшүүн.

Сэлгэхэн Сэлэнгийн эрьдээ...

В. Поповой фотозурт.

ФУТБОЛ

УШӨӨ БАЙНААР НААДАХА ШАДАЛТАЙ

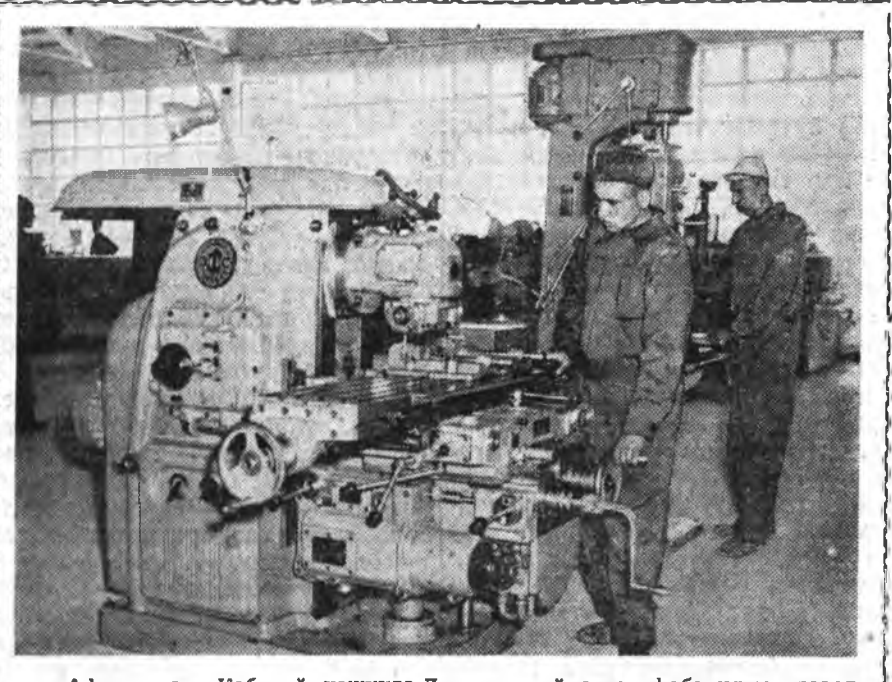
Үнэргэгшэ субботын үдэшлэн гэ тэнгэри зүүн урдааа бүрхэж байгаа эхлээгээр хура бороон орохо, субаггүйгөөр аян замда ябагшадые, илангала Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ сугларгагшадые эхээр тухашаруулба. Бороотойшыг наань, мурьсэхэ сагайнаа дүтлэхэд Владивосток городской «Луч», Улан-Удын «Локомотив» комангануудай футболистар талмай дээрэ гаража, бэе бэеэ хориво.

...Удэшын эгсэ 7 час. Орошон бороон нааданай талмай норгожо, хоригшодто хүндэшгэ болгобошье наань, футболистар халтиран унажа байгаад, ана мана хоорондоо мурьсэжэ ороно. Нааданай ахилэн сасуу Улан-Удын футболистар айлшадтаа довтолго, заяа заба узүү-лангүй, воротогтай дэргэдэ аюултай байдал тохёолдуула. Энэ хаяхадта наадаа манай футболистар хөдхыше буюу хүсэтэй байбошье эмхи турмиггүйгөөр наадажа, тоо нээжэ шадабагүй.

Үнэргэгшэ жэлдэ манай командада шүүгдэһэн айлшадтай довтолгогод үнөөгөө абаха ханаатай нааданай хоёрдохиха хаяхадта хамаг хүсэ шадалаа элсүүлээшье абана хэбэртэй. Тэдэ яахоб, техника шула! Улан-Удын командинд хоёрдохиха хаяхадта одоошье бүри шангаар довтолжэ, 16 минутын үнэргөөд байхада талмайн зүүн заханаа довтолгошо Кунгуревэй дамжуулан бумбэгыше Ершов тодожо абан сасуугаа оношотойхооноор ворота руу ябуулжархиа. Түрүүшын тоо нээгдэжэше, хоёр командин футболистар бүри эршэ цоригтойгөө өөһдө өөһэдэньгөө воротода довтолосожо мэдэнэ. Манай командин довтолгогод Котельников, Ершов, Кунгурев гэгшэд үшөө бумбэгэ айлшадтаа бэлгэлэхээр урагшаа шугуйн довтолно. Түрүүшын бумбэгын сонгодогшор 4—5 минутын үнэргэн хойно, айлшадтай командин капитан бумбэгэ гараараа дайража, ялын бумбэгэ сохюулха болобо. Энэ бумбэгыше довтолгошо Ершов эршэтэйгээр сохижорхиво. Довтолгошодо мэхэлүүлэн айлшадтай яратар, Попов өөдөө хүрбөшье, шангаар сохидошон бумбэгыше баржа үрдингүй алдаба. Тингэжэ Россия Федерациян «Б» классай мастернуудай ээлжэтэ наймадахи уулзаллага манай команда шүүжэ, абажа боломоор 16-аа 9 очкотой болоо.

Хабаровскын футболистар нэгэшье шүүгдэнгүй 14-өө 14 очко абаад, түрүүлэн ябана. Тинхэдэ Омск, Томск, Новосибирскын команганууд тус тустай 10—10 очкотой. Владивосток городской «Луч» командинд оройдоо 4 очкотой юм.

Б. Цыремпилов.

Афганистан. Кабулай хажууда Джангеланай авто-забавилгын завод баригдаа. Тэрэ завод Афганистанай эгээл түрүүшын металлээр юмжэ хэдэг предприятй болоно. Тэрэ заводто СССР-эй үгэһэн автоматическ станогуд табигдаа. 50 гаран совет мэргэжэлтэд барилгадтаа техническэ туһаламжа үзүүлээ. Зураг дээрэ: фрезеровщик Голь Мохаммед СССР-эй үгэһэн фрезернэ станок дээрэ ажаллажа байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Япон арад түрэл нютагаа аюулһаа абархын түлөө тэмсэхээр. Киси эзэндээ хүндэгүй болоо

150 мянган хүн жагсаалда гараба

ТОКИО, июнийн 18. (ТАСС). Японой радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Кисийн правительстве дари тушаалһаань буулгаха, парламентые тарааха тэмсэлэй туг доро 150 мянган хүнэй хабаадалгатай митинг мүнөөдэр Токиодо болоо.

Митингын хүүүлэр тэдэнэр хоёр тээшэ—нэгэ бүлэгын парламент руу, нүгөөдэнь—Кисийн ордон руу ошоо.

Тэрэ үедэ студентнэр парламентын байшанай үүдэндэ сугларжа эхилээ. Парламентын байшанай үүдэнэй хажууда 10 мянга шахуу студентнэр суглараад байба.

Сиануна тайжа Камбоджинн гүрэнэй толгойлогшо болгодобо

ПАРИЖ, июнийн 18. (ТАСС). Франс Пресс агентствын Пьем-Пениһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Национальна Суглаанай болон Королев-

Зарса зарса зандаа

ТОКИО, июнийн 18. (ТАСС). Японой радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, хүүлшын хубилалтанууд, илангала Япон ерэхэ аргагүй болониннь Эйзенхауэр-эзэнэйм дура гутаахань гэжэ айһан премьер-министр Киси үсэгэлдэр США-гэй элшэн сайд Макартурье ордондоо урижа, буруу хэрэгэй болохоной түлөө хүлисэл гуйхаяа ханаһан байгаа.

Эйзенхауэрэй Окинавада тогтохолоор тэндэнь ошожо, хүлисэл гуйхаяа Киси болон Японой правительствын бусад толгойлогшод шиндээ гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Холбоото Штадуудые Япондо дагостын Зүблэлэй хамтын суглаан дээрэ гүрэнэй дээдэ засагыё, гүрэнэй толгойлогшын эрхэ зэргые Сианука тайжада үгэхэ гэжэ шийдхгэдээ.

хин этигэдэг болгохын тула правительство али болохо аргаараа оролодо ёһотой гэжэ Японой гададын хэрэгүүдэй министр Фудзияма правительствын заседани дээрэ үсэгэлдэр хэлээ.

Киси болон тэрэнэй дүтын туһамаршад эзэнэйнгэе урда бохирон унаһан богоолой ааша гаргахынгаа хажуугаар, япон-американска «Аюулгүйн договорт» эсэргүү япон арадай тэмсэлэй часнаа час бүри хүсэ орожо байһаниие дарахын тула эгээл шэрүүн хэмжээнүүдые абахааа оролодо. Һүүлэй хоёр үдэрэй туршдаа правительствода эсэргүү жагсааднуудта хабаадалсаһан 175 хүниие тэдэнэй харуул, хиналгада абаа. Правительство студентнэрий элдэб буналгаа, хүдлөөнэй илбарай байхадань дараха полициин хажуул тагнуул университетүүдтэ табиха ханалтай гэжэ зонхилхы либеральна демократическа партиин толгойлогшодой нэгэн Синода мэдүүлээ.

Дээдэ тушаалтадай зүбөө буруутуулан американска империалистуудай ээрхэг ашгануудта эсэргүү митингүүд Ханойдо болоо. Митингдэ хабаадагшад Урда Вьетнамаа американска империалистуудые арилгаха, холодуула эрхэтэ табья. Зураг дээрэ: демонстрацида хабаадагшадай жагсаал. Вьетнамай информацияно агентствын фото.

Япон арад тунхаринагүй

ТОКИО, июнийн 18. (ТАСС). Правительствоын шэрүүн ааша, үнөө заналтаһаа айнгүй, мүнөөдэр Токиогой 300 мянга гаран хүн зон үйлсэнүүдтэ гаража, япон-американска сэргэй хэлсэндэ эсэргүү, Кисийн правительстве тушаалһаань буулгаха, парламентые тарааха эрид зорилготой байһанаа мэдүүлээ.

Кисийн правительствын Доодо палатада хүсөөрөө баталуулан япон-американска аюулгүйн договорт эрхэ хүни хүсэндөө орохо. Олонхи арад зонойгоо хэдхыше дурагүй байгаа наа, Япон 10 жэлэй болзороор Холбоото Штадуудай Алас Дурна зүгтэй атомна база болобо.

Тиммэл хүшэр хүндэ, бэрхшээлтэй сагай эрһэн дээрһээ худэлэришдэ, студентнэр, алба хаагшад эртэ үглөөгүүрһээ жагсаалда гаража, парламентын байшан руу ошожо, ошоожол байгаа. «Ороно худалдаһан Кисийн правительстве намная», «Парламентые түргөөр тараая!», «Сэргэй хэлсэн япон арада хэрэггүй!» гэнэн уриа лозунгуудые баряад, тэдэнэр алхалдаа.

Японой олон районуудай түлөөлэгшэд Токио руу эржэл байһаар. Тэдэнэр нислэл хотын түб руу хэдэн зүгһөөн ошоно. Жагсаалда хабаадагшад полициин сэргүүдтэ, хуягта машинануудтай саанань бэлэн татаатай байһан парламентын байшанай хашаагай хажууда сугларба. Эгээл тэндэ, парламентын байшанай хажууда, июнийн 15-да үнэрһэн хамтын тэмсэлэй үдэр полициинхид Токио гүрэнэй университедтэ хурадаг 19 наһатай Митико

Канда гэжэ басага алаһан байгаа. Тэрэнэй хүүр дээрэ хүшөө табигдаа. «Шиний үхэл минн үнэргэхгүй!» гэнэн бэшлэгтэй уйдархай бараан лентэнүүдээр шэмэглэгдэнэн эсэргүүдые хүн зон хүшөө дээрэ олоор табья.

Парламентын дэргэдэ боложо байһан жагсаалнуудһаа гадна, мүнөөдэр бүхи орон соогуур митинг, буналганууд болоо. Горнягууд, химигүүд дахин буналганда гараа, металлургнууд болзортгой удаанаар буналгаагаа үргэлжлүүлээр, хэлхээ холбоонийхид, элдэб министр-ствонүүдэй алба хаагшад час соо хүдэлмэрэ зогсоогоо.

Мүнөөдэр Япондо байдаг корей эрхэдэ «Эйзенхауэр Урда Корей руу бу ер!»», «Американска сэргүүдые Урда Корейһээ дары холодуулах!» гэнэн уриа лозунгуудые баряад, американска посольство руу ошоо. Нислэл хотын хүн зон тэдэнэй хамта ябалсаа. Полициин сэргүүдээр хүрээлэгдэнхэй посольствын байшанай хажууда митинг болоо. Эрлтийн бэшэг барюулхаяа хүснэн митингдэ хабаадагшадтай уулзахааа Америкын посольствын түлөөлэгшэд баһа арсаа.

Кисийн правительстве тушаалһаань буулгаха, парламентые тарааха эрилтэнүүд урдыньһаа улам мундуу хүсэтэйгөөр мүнөөдэр эдэлэн дуулаа. Һүүлэй үдэрнүүдтэ Кисие үмөөржэ эхилһэн «Асих», «Иомиури», «Майнитинг» гэжэ буржуазна газетэнүүд хүрэтэрөө түрүү бэшэгүүд соогоо Кисийн правительствын тушаалһаа түргөөр буугаагүдэ энэ байдал номгорхоё болёо гэжэ мэдүүлэн.

Египедтэ болоһон хайдэр

КАИР, июнийн 18. (ТАСС). Арабуудай Нэгэдэмэл Республикасын Египедэй райондо мүнөөдэр ОАР-эй арадай хайдэр болоо. Дүрбэн жэлэй урда тээхи тэрэ үдэр Англиин колониальна сэргүүдэй һүүлшын солдаг Египедэй газарһаа арилһан байгаа. Тинхэдэ 74 жэл соо Египедэ эзэмлэжэ байһан англичинхид арилһан юм.

Өроной бүхи томо городуудээр сэргэй парадудэ, олон зоной хабаадалгатай спортивна мурьсөөнүүд үнэргэгдөө.

Эйзенхауэрта эсэргүү тэмсэлэй тэмдэг болгон

ПЕКИН, июнийн 18. (ТАСС). Сянхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр үдэшлэн Хятадай арадай-сүлөөрэлтын армийн артиллери Цэньмындао, Даданьдао, Эрданьдао аралууд дээрэхи чанкайштыска сэргүүдые буулаа.

Буудажэ эхилхынгэе урда тээ Фуцяньска фронтын арадай-сүлөөрэлтын армийн радиостанцинууд Тайвань, Пэнкуледао, Цэньмындао болон Мацзудао дээрэхи сэргэй албатадта, эрхэтэдтэ—Эхэ нотагайнгаа хүнүүдтэ хандалга дамжуулаа.

Тиммэ политикын аюултай, хохидолтой байһаниие Англын хүн зоной олонхынь ойлгоно. Тэндэхи мэдээжэ философ, лорд Бертран Рассел ингэжэ бэшээ: «Мүнөөдэрэй үнэнтэ байдалые шэнжэлжэ үзэһэн хүн бүхэн Америкэтэй холбоотой, ядерна буу зэбсэгтэй байһандаа Англи өөрынгөө аюулгүй байдалые хангажа шаданагүй. Америкэдэ, ядерна буу зэбсэгтэ түшгэлгөөр хүн зоноо бултынь хюдуулха аюул асаржа байна».

Расселин ханамжа—хэдэн миллион англичануудай болон ядерна буу зэбсэг үгы хэхэ, тэдэниие ишэ тишэнь зөөхэ бүхи хэрэгсэлнүүдые усадхаха зорилготой бүхи арадуудай ханамжа гэгшэ.

К. БЕЛЯЕВ.

Редакторай орлогшо С. Б. ВАЛЬЖИНИМАЕВ.

Энэ буудалга американска империализма эсэргүү демонстраци болоно гэжэ хандалга соо тэмдэглэгдэнэ. Эрхэ сүлөөтэй түлөө Азия арадуудтай тэмслие, Тайвань дээрэхи Эхэ нотагайнгаа патриот хүнүүдэй Эйзенхауэрэй эрэлгэдэ эсэргүү тэмсэлие дэмжэһэн удхатай демонстраци-буудалга хэдгээ гэжэ мүн лэ тэрэ хандалга соо хэлэгдэнэ.

Гаретые захилга 1960 ондо үргэлжэлһөөр Хэлхээ холбооний конторо, отделениин почтальон бүхэн, РТС, совхоз, колхоз, предприятй, эмхи зургаан болон хургуулинуудтахи хэблэл тараадаг олонитын түлөөлэгшэд захил абана.

ГАЗЕТЭ ЗАХИХА ҮНЭ СЭН: 6 нарын—30 түхэриг, 3 нарын—15 түхэриг, 1 нарын—5 түхэриг.

Шамдана захииг „Бурят үнэн“ газетгээ!

Адрес редакция: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакция: редактора—46-32, зам. редактора—32-74. отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для межгородских переговоров—16.